

Historia i rozwój Stowarzyszenia S. Jana Zawieja

Intencja Założycielki

Bł. Maria od Pana Jezusa Dobrego Pasterza, Franciszka Siedliska, Założycielka Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu od samego początku istnienia Zgromadzenia żywiła nadzieję włączenia osób świeckich w misję Sióstr. Dała temu praktyczny wyraz w pierwszych Konstytucjach Zgromadzenia z roku 1887. Znajdujemy tam następujący zapis:

„Podobnie jak Pan Jezus, który jako Bóg wszechmocny nikogo wprowadzie do dokonania dzieła swego nie potrzebował, a jednak wybrał z ludzi tych, których powołał w tym dziele swoim, ... tak też siostry wezmą do tego dzieła tych, których im Bóg powierzył, także osoby świeckie, które tworzyć będą Bractwo Najświętszej Rodziny z Nazaretu”.

(Konstytucje 1887, rozdz. XXI, & 1)

W Archiwach Generalnym Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu w Rzymie zachował się rękopis *Konstytucji Bractwa*.

Kult Świętej Rodziny

Warto w tym miejscu nadmienić, że schyłek wieku XIX i początek wieku XX to w Kościele czas rozwoju pobożności w duchu Najświętszej Rodziny. Powstają liczne zgromadzenia oparte na duchowości Świętej Rodziny (min. także Zgromadzenie Misjonarzy Świętej Rodziny).

Papież Leon XIII, w Encyklice z dnia 14 VI 1892 roku wykazuje, że szczęście rodzin i państwa zależy głównie od wychowania. Za wzór stawia Najświętszą Rodzinę. Czytamy w Encyklice:

„Dlatego to Bóg Miłosierny, kiedy postanowił dokonać dzieła odkupienia, tak je urządził, że zaraz w początku jego przedstawił całemu światu wspaniały obraz rodziny w Przenajświętszej Rodzinie z Nazaretu, gdzie wszyscy mają przed oczami najdoskonalszy wzór wszelkich cnót domowych i świętości.”

Wkrótce potem dokumentem z dnia 20 VI 1892 roku Leon XIII zatwierdził Statuty Powszechnego Stowarzyszenia Najświętszej Rodziny. Stowarzyszenie to było ruchem ogólnokościelnym i nie należy go mylić z istniejącym przy naszym Zgromadzeniu Bractwie Najświętszej Rodziny z Nazaretu.

Kontynuacja idei Założycielki

Do idei włączenia osób świeckich w misję i charyzmat Sióstr Nazaretanek powrócono na Kapitułach Generalnych Zgromadzenia w roku 1925 i 1932. I tak kolejno w Dekretach Kapituły Generalnej z 1925 roku dużo miejsca poświęcono wychowaniu dzieci i młodzieży w szkołach i instytucjach prowadzonych przez Zgromadzenie Sióstr Nazaretanek. Za pomocne uznano przynależenie dzieci i młodzieży do różnych Stowarzyszeń religijnych. W tym miejscu jest mowa także o Stowarzyszeniu Najświętszej Rodziny. Z projektu „*Statutu Stowarzyszenia Najświętszej Rodziny z Nazaretu*” dowiadujemy się, że na tamtym etapie

dziejów Stowarzyszenie adresowane było głównie do wychowanek szkół nazaretańskich. Przykładowo paragraf 1 i 2 brzmią następująco:

&1

Stowarzyszenie Najświętszej Rodziny z Nazaretu ma za cel zjednoczyć w jedną duchową rodzinę byłe wychowanki Zakładów Zgromadzenia Sióstr Najśc. Rodziny z Nazaretu, aby tym łatwiej mogły utrzymywać stały kontakt z Zakładem, który opuściły i mieć w nim nadal moralne oparcie, a ze swej strony przez swa działalność rozszerzać Królestwo Boże tam, gdzie wpływ Sióstr dosięgnąć nie może.

&2

Pracę swoją apostolską stowarzyszone rozpoczną od własnej rodziny starając się, aby duch Najświętszej Rodziny w nich panował, to jest by członkowie każdej rodziny byli ożywieni głęboką i silną wiarą oraz miłością Bożą, by wypełniali przykazania Boże i Kościelne, by zgoda panowała wśród nich. W miarę możliwości będą rozszerzały swój wpływ i na dalsze otoczenie.

W roku 1928 Matka Laureta Lubowicka, ówczesna Przełożona Generalna Sióstr Nazaretanek podjęła inicjatywę utworzenia przy Domu Macierzystym Zgromadzenia „Pobożnego Stowarzyszenia Świętej Rodziny”. Przygotowany został w języku włoskim projekt regulaminu tegoż Stowarzyszenia.

W „Zwyczajniku” Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu z roku 1929 jest mowa o „Siostrach Stowarzyszonych”. Także i w tym wypadku przygotowany został projekt regulaminu. Zagadnienie niniejsze zostało następnie podjęte na Kapitule Generalnej w 1932 roku. Dekrety tejsze Kapituły Generalnej mówią o „Paniach Stowarzyszonych przy Zgromadzeniu Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu”. Tym razem Matka Laureta Lubowicka w roku 1942 przedstawiła Świętej Kongregacji Zakonników krótki *Regulamin Pań Stowarzyszonych* i uzyskała jego zatwierdzenie (dokument z dnia 3 III 1942, N.5613=32 R.37, Vinc. Card. La Puma). W *Regulaminie* czytamy min.:

„Ponieważ Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu w wykonywaniu dzieł miłosierdzia potrzebuje pomocy osób pobożnych, przeto osoby, które by pragnęły przyczynić się do dobra i rozwoju dzieł, którymi ona kieruje w duchu i zjednoczeniu ze samymże Zgromadzeniem mogą być afiliowane pod pewnymi warunkami, albo stowarzyszone z tymże Zgromadzeniem Sióstr Najświętszej Rodziny.

Nie należą one wszakże do Zgromadzenia i nie mają innych praw jak tylko udział w dobrach duchowych tegoż. (...)

Stowarzyszone są obowiązane do wzorowego wypełniania wszystkich powinności chrześcijańskich względem Boga i bliźniego. Powinny się odznaczać szczerą pobożnością i tę pobożność szerzyć wśród otoczenia, jak również prawdziwą cześć i nabożeństwo do Najświętszej Rodziny z Nazaretu pociągając innych swym przykładem do praktykowania cnót szczególnej pokory, cierpliwości i miłości”.

Rozwój sytuacji po XV Kapitule Generalnej

Za kolejny etap rozwoju Stowarzyszenia Najświętszej Rodziny uznać należy XV Kapitułę Generalną z roku 1977 i decyzje z niej wynikające. W Aktach Kapituły znalazł się następujący zapis:

„ Wczuwając się w sytuację dzisiejszej rodziny, życzenia Kościoła i wskazówki dane naszemu Zgromadzeniu przez Matkę Założycielkę, pragniemy utworzyć, w okresie do najbliższej Kapituły, w każdej Prowincji, a jeśli to możliwe, przy każdym domu Nazaretu, duszpasterstwo w duchu Najświętszej Rodziny, którego program starałby się przyczyniać do religijnego i moralnego rozwoju jego członków i ich rodzin. ”

Kolejne lata przynoszą różne inicjatywy będące odpowiedzią na wezwanie płynące z Kapituły.

W 1978 Matka Generalna Medarda Synakowska zwróciła się z prośbą o zatwierdzenie grupy przy Domu Macierzystym Zgromadzenia Sióstr Nazaretanek w Rzymie jako *Ruchu dla uświęcenia rodzin*. Odpowiedź z Vicariatu di Roma z dnia 18 II 1981 wskazuje na już istniejące w Kościele *Powszechne Stowarzyszenie Świętej Rodziny*, założone przez Papieża Leona XIII. Z uwagi na identyczność przedstawionych celów zalecono, by zamiast tworzenia oddzielnego ruchu zaistniałą grupę włączyć raczej w już funkcjonujące w Kościele *Powszechne Stowarzyszenie Świętej Rodziny*. Niniejsza inicjatywa nie przyniosła jednak trwałych owoców.

W roku 1985 w Prowincjach Amerykańskich Zgromadzenia opracowany został program dla Stowarzyszenia Najświętszej Rodziny. Koordynował on pracę wszystkich zaistniałych przy domach Sióstr Nazaretanek grup zrzeszających osoby świeckie, zawierał wskazania formacyjne, organizacyjne, jak również warunki przynależności do Stowarzyszenia. W każdej Prowincji wyznaczona została Siostra Dyrektorka Stowarzyszenia. Program został ostatecznie zredagowany jako podręcznik „Wskazania dla Dyrektorek” i zatwierdzony na terenie Prowincji Amerykańskich w roku 1990.

Na terenie Europy Stowarzyszenie formowało się w latach 1995 – 2000, najpierw we Francji, następnie także w Polsce. Podręcznik „Wskazania dla Dyrektorek” został przetłumaczony na język polski i dostosowany do potrzeb i możliwości Prowincji Polskich. Kolejne lata przyniosły intensywny rozwój grup Stowarzyszenia zaistniałych przy wielu domach zakonnych Sióstr Nazaretanek. Z roku na rok coraz więcej osób (w tym całych rodzin) uczestniczy w regularnych spotkaniach formacyjnych w ciągu roku jak również w organizowanych rekolekcjach letnich.

Decyzje XXI Kapituły Generalnej w roku 2001

Zagadnienie Stowarzyszenia i jego rozwoju zostało podjęte na kolejnej Kapitule Generalnej Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu. Zauważono potrzebę większej koordynacji funkcjonowania Stowarzyszenia. Kapituła zaleciła, by Zarząd Generalny wyznaczył siostrę na Generalną Koordynatorkę Stowarzyszenia Najświętszej Rodziny z Nazaretu (*Akta Kapituły, Zalecenie 2*).

Zalecenie to zostało wypełnione i wprowadzone z życie przez Siostrę Janice Fulmer, Przełożoną Generalną i jej Radę.

Generalna Koordynatorka przedstawia sprawy Stowarzyszenia na dorocznych spotkaniach Zarządu Generalnego z Przełożonymi Prowincjalnymi. Pozostaje w kontakcie z Dyrektorkami Stowarzyszenia w poszczególnych Prowincjach i koordynuje ich prace. W październiku 2007 roku w Żdżarch, w Polsce, odbyło się pierwsze Międzynarodowe Spotkanie Dyrektorek Stowarzyszenia i Sióstr zaangażowanych w tę misję. Zebrane siostry miały możliwość

zapoznać się z pełnym obrazem sytuacji Stowarzyszenia na dzień dzisiejszy, jak również zaplanować jego dalszy rozwój na poziomie całego Zgromadzenia.

Miejsce Stowarzyszenia w charyzmacie Zgromadzenia Sióstr Nazaretanek

W obecnych Konstytucjach Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu (*Prawo Miłości*, Konstytucje zatwierdzone przez Kongregację ds. Życia Konsekwowanego, Prot.n. 37-2/2001 z dnia 22 marca, 2002) znajduje się zapis traktujący o istniejącym przy Zgromadzeniu Stowarzyszeniu Najświętszej Rodziny. W paragrafie 5.4 *Prawa Miłości* czytamy:

„Rozumiejąc, że święte i zdrowe rodziny są zaczynem przemiany i nawrócenia świata, w naszym apostołstwie oddajemy siebie i wykorzystujemy nasze możliwości dla promowania wartości życia rodzinnego. Opowiadamy się po stronie pokrzywdzonych i słabych, potępiamy wszelkie formy niesprawiedliwości, które niszczą jedność i świętość życia rodzinnego.”

Statut 5.4.8 precyzuje:

„Każda prowincja/region organizuje Stowarzyszenie Najświętszej Rodziny. Jego członkowie uczestniczą w dobrach duchowych, misji i apostołacie Zgromadzenia. Przez poznanie nazaretańskiego dziedzictwa mają możliwość pogłębienia relacji z Bogiem i świadomego włączenia się w misję Kościoła. Dyrektywy w tej sprawie są określone na poziomie prowincji/regionu.”

Zatwierdzenie Statutów Stowarzyszenia

W posiedzeniu Rady Generalnej dniu 7 listopada 2008 Zarząd Generalny zatwierdził Statuty Stowarzyszenia Najświętszej Rodziny. Statuty zostały opracowane przez Generalną Koordynatorkę Stowarzyszenia, przy współpracy z Prowincjalnymi Dyrektorkami Stowarzyszenia oraz pod kierunkiem kompetentnych Prawników Kanonicznych.

Dekretem Kongregacji ds. Życia Konsekwowanego i Instytutów Życia Apostolskiego z dnia 13 grudnia 2008 Statuty Stowarzyszenia Najświętszej Rodziny otrzymały aprobatę Stolicy Świętej

Sytuacja Stowarzyszenia na koniec 2008 roku

Na dzień dzisiejszy grupy Stowarzyszenia funkcjonują w sześciu (na siedem istniejących) Prowincjach Zgromadzenia. Na terenie Stanów Zjednoczonych trwa reorganizacja Stowarzyszenia, które kontynuuje swoją działalność w pięciu regionach geograficznych jednej Prowincji Świętej Rodziny. W Australii Siostry prowadzą istniejące grupy, poszukując jednocześnie możliwości ożywienia funkcjonowania Stowarzyszenia. W Prowincjach Polskich odnotowuje się duży wzrost zainteresowania proponowanym programem formacyjnym w duchu Najświętszej Rodziny. Do Stowarzyszenia w Polsce przynależy wiele młodych rodzin. W Prowincji Jezusa Dobrego Pasterza Stowarzyszenie funkcjonuje jedynie na terenie Francji. Jest nadzieja na zainicjowanie grup także na terenie Italii. W roku 2007 powstały pierwsze niewielkie jeszcze grupy Stowarzyszenia na Filipinach. Podejmowane są

wstępne kroki ku zawiązaniu grup na terenie Białorusi i Ukrainy. Obecnie Stowarzyszenie na świecie liczy blisko 900 członków (w tym ponad 100 małżeństw).